

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/116/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223010305
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2223010305.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX v C., trvalé bydlisko D. E. XXXX/XX, F., okr. Dunajská Streda, pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), o odvolaní prokurátora voči rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 26. mája 2023, sp. zn. OT/49/2023, na verejnom zasadnutí konanom 30. novembra 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda z a m i e t a.

odôvodnenie:

- Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 26. mája 2023, sp. zn. OT/49/2023, uznal obžalovaného A. B. (ďalej len obžalovaný) za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 21. apríla 2023 v čase okolo 18.50 hod., po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov ako vodič viedol osobné motorové vozidlo továrenskej značky Kia Ceed, evidenčné číslo G. XXXXX v H., na Železničnej ulici, na parkovisku pri železničnej stanici, okres Dunajská Streda, kedy zadnou časťou motorového vozidla narazil do zadnej časti osobného motorového vozidla značky Kia Ceed, evidenčné číslo G. XXXXX, ktoré bolo riadne zaparkované, pričom dychovou skúškou vykonanou elektronickým meračom typ AlcoQuant 6020 plus mu bola v čase o 19.09 hod. nameraná hodnota 1,08 mg/l alkoholu v dychu, čo je v prepočte 2,25 promile.
- Okresný súd za to obžalovaného odsúdil podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. s prihladnutím na § 36 písm. j), písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienene odložil a zároveň určil skúšobnú dobu s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe na 1 (jeden) rok. Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. mu v rámci probačného dohľadu uložil aj obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Súčasne obžalovanému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.
- Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa obžalovaný vzdal práva podať odvolanie, aj za osoby oprávnené v jeho mene odvolanie podať, avšak prokurátor zahlásil odvolanie v neprospech obžalovaného čo do výroku o treste.
- Zahlásené odvolanie prokurátor odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu 30. júna 2023.
- V odvolaní po rekapitulácii výrokov a odôvodnenia napadnutého rozsudku prokurátor uviedol, že napáda výrok o treste, najmä čo do druhu a výšky uloženého trestu, pretože sa s ním nestotožňuje.
- 5.1. V prvom rade poukázal na ust. § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Tr. zák. s tým, že zdôraznil, že páchatel' trestného činu má trest pociťovať ako ujmu a nie len ako formálne odsudzujúce vyjadrenie súdu nad jeho protiprávnym konaním, ktorého znaky sú uvedené v osobitnej časti Trestného zákona. Poukázal

na to, že trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti), prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším občanom – potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti), že zmyslom a účelom trestu v najvšeobecnejšom zmysle je ochrana spoločnosti pred kriminalitou.

5.2. Ďalej prokurátor uviedol, že uložený podmienený trest odňatia slobody považuje za neprimerane mierny, nakoľko nezohľadňuje spôsob spáchania činu a potenciálne škodlivý následok, ktorý v sebe ako ohrozovací trestný čin nesie. V danom prípade uloženie podmieneného trestu, hoci aj s dlhšou skúšobnou dobou a probačným dohľadom nespĺňa kritérium primeranosti, on zastáva názor, že okresný súd mal obžalovanému uložiť primeraný nepodmienený trest odňatia slobody, ktorý v sebe nesie tak prvky individuálnej ako aj generálnej prevencie. Poukázal na to, že jazda pod vplyvom alkoholu je v našej spoločnosti mimoriadne nebezpečný fenomén, pričom v prípadoch ako je aj nastolená trestná vec, keď páchatelovi bolo zistené množstvo alkoholu v dychu nad 2 promile, jedine nepodmienený trest, hoci aj kratšieho trvania, má potenciál pôsobiť na páchatel'a prevýchovne a zároveň dostatočným spôsobom zabezpečiť aj generálnu prevenciu, teda odradenie iných od páchania obdobného trestného činu, čiže od jazdy motorovým vozidlom pod vplyvom alkoholu či iných návykových látok.

5.3. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) zrušil napadnutý rozsudok v časti výroku o treste a aby následne v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám rozsudkom vo veci tak, že obžalovanému uloží nepodmienený trest odňatia slobody v trvaní minimálne dvoch mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

6. Obžalovaný sa k písomne odôvodnenému odvolaniu prokurátora vyjadril prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Jitky Hasíkovej (ďalej len obhajkyňa) písomným podaním doručeným okresnému súdu 1. augusta 2023.

7. Vo vyjadrení obžalovaný uviedol, že nesúhlasí s návrhom prokurátora na zmenu trestu tak, ako to obsahuje predmetné odvolanie. Citujúc ust. §§ 34 ods. 1, ods. 3, 49 ods. 1 písm. a), 51 ods. 1 Tr. zák. dôvodil, že podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody a podmienený odklad výkonu trestu s probačným dohľadom sú v širšom slova zmysle považované za alternatívne tresty k trestu odňatia slobody, že filozofia alternatívnych trestov vychádza zo snahy upevniť v páchatelovi návyky a postoje potrebné k vedeniu riadneho života, bez jeho izolácie od spoločnosti, bez prerušenia kontaktov s rodinou, prácou a sociálnym prostredím, v ktorom sa nachádza, že v európskom priestore dochádza k výraznému posilneniu restoratívnej justície, nakoľko doposiaľ zaužívané formy trestania sa ukazujú, vo vzťahu k prevencii a resocializácii ako málo efektívne a navyše trestanie páchatel'ov výkonom trestu je pre štát finančne náročný spôsob, čo sa pri nízkej efektivite javí ako neúčinný nástroj trestnej politiky štátu.

8. Podľa názoru obžalovaného okresný súd v jeho prípade dôsledne dodržal zásady stanovené pre ukládanie trestu ako sú vyjadrené v § 34 Tr. zák., lebo uložením zákazu viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu osemnásť mesiacov ako aj v uloženom obmedzení požívať alkoholické nápoje sú dostatočne vytvorené podmienky pre ochranu spoločnosti pred páchaním ďalšej trestnej činnosti. Tieto zákazy a obmedzenia sú navyše posilnené probačným dohľadom, ktorý by mal vytvárať dostatočné silné nástroje na ich kontrolu a následné vyhodnotenie efektívnosti.

9. V súvislosti s uloženým trestom obžalovaný ďalej poukázal na to, že je osobou, ktorá vždy riadne pracoval, niekoľko rokov v zahraničí, kde obstál vo veľmi náročnom konkurenčnom prostredí, čo je dôkazom toho, že v zásade nemá problém s morálkou, disciplínou a sebakontrolou. V súčasnosti pracuje v spoločnosti Foodmobile s.r.o ako kuchár. Cestu do zamestnania si zabezpečuje vlakovou alebo hromadnou dopravou. Uložený zákaz viesť motorové vozidlá predstavuje pre neho skutočnú komplikáciu, ktorá nemôže zostať bez vážneho vplyvu na prehodnotenie jeho správania. Rešpektovanie uloženého zákazu je spojené s mnohými organizačno-technickými opatreniami, ktoré predstavujú dostatočne silný tlak na splnenie individuálnej prevencie pred páchaním ďalšej trestnej činnosti. Žije v dlhoročnom partnerskom vzťahu, z ktorého sa mu 27.8.2022 narodila dcéra, o ktorú sa spolu s partnerkou spoločne stará.

10. Obžalovaný je presvedčený, že trest, ktorý mu bol uložený okresným súdom vytvára dostatočné záruky pre jeho nápravu aj bez potreby jeho vytrhnutia z rodinného prostredia, prerušenia zamestnania, zrušenia osobnej starostlivosti o ani nie ročnú dcéru, čo by pri výkone trestu odňatia slobody bezprostredne nasledovalo. Navyše, niekoľkomesačným výkonom trestu, by nedošlo k jeho náprave iným spôsobom, ako tomu bude pri vyššie uvedených alternatívnych trestoch, nakoľko vo výkone trestu nemôže absolvovať žiadne prevýchovné opatrenia, terapie alebo iné účinné prostriedky nápravy. Jeho náprava tak na slobode ako aj vo výkone trestu odňatia slobody je založená na jeho osobnej zodpovednosti a uvedomení si následkov porušenia zákona. Pri dodržaní zákazu viesť motorové

vozidla všetkého druhu po dobu osemnásť mesiacov, nepožívaní alkoholických nápojov a absolvovaní probačného dohľadu nie je možné hovoriť o nedostatočnom treste, len preto, že mu trest bol podmienene odložený. V danom prípade je namieste zobrať do úvahy aj to, že doposiaľ nemal konflikt so zákonom a to v zásade ani na úrovni priestupku. Ide o jeho prvé zlyhanie, ktoré bolo navyše vyvolané neuváženým konaním, za ktoré sa hanbí a je mu to skutočne ľúto. V uvedený deň ukončil pracovný pomer, išli spolu s kolegami na rozlúčkové posedenie. Miesto, kde si pripili je veľmi blízko od jeho bydliska, túto skutočnosť veľmi precenil, nerozvážne sadol za volant a spáchal skutok tak, ako je to opísané v skutkovej vete obžaloby. Týmto nechce ospravedlniť svoje zlyhanie, len poukazuje na výnimočnosť situácie, v ktorej sa ocitol a ktorá ho priviedla ku konaniu, ktoré za bežných životných podmienok je pre neho neakceptovateľné. Individuálna prevencia sa v danom prípade môže vo vzťahu k jeho osobe po prvýkrát prejavíť až pri tomto uloženom treste. Z uvedeného dôvodu je toho názoru, že je v súlade s princípmi spravodlivosti, poskytnúť mu možnosť preukázať, že na jeho nápravu je možné zvoliť miernejšie formy trestu ako je nepodmienečný trest odňatia slobody. Pri nepodmienečnom treste by išlo o zásah do osobnej slobody, hneď pri prvom spáchaní prečinu, čo podľa jeho názoru nie je v súlade s filozofiou restoratívnej justície a snahou civilizovaných krajín posilniť výchovný aspekt nápravy pred retributívnym prístupom trestania páchatelov trestných činov.

11. Na základe uvedeného obžalovaný v konečnom návrhu žiadal, aby bolo odvolanie prokurátora zamietnuté ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

12. Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátora 16. augusta 2023.

13. Za účelom prejednávania odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 30. novembra 2023, ktorého sa zúčastnil prokurátor a obhajkyňa obžalovaného. Verejné zasadnutie sa vykonalo v neprítomnosti obžalovaného, ktorý s takýmto postupom výslovne súhlasil.

14. Po oboznámení správy o stave veci sa pristúpilo ku konečným návrhom, keďže krajský súd dokazovanie nedopĺňal, nakoľko v tomto smere strany žiadne návrhy nemali. V rámci konečných návrhov prítomný prokurátor poukázal na právnu argumentáciu obsiahnutú v písomnom odôvodnení odvolania a navrhol, aby odvolací súd výrok o treste zrušil a rozhodol vo veci sám v zmysle konečného návrhu uvedeného v odvolaní. Obhajkyňa obžalovaného uviedla, že sa pridrižiava argumentácie uvedenej v písomnom vyjadrení k odvolaniu a navrhla odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

15. Podľa § 315 Tr. por., o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por., odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

16. Krajský súd ako súd odvolací na podklade podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, podal ho v zákonom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Následne s poukazom na ust. § 317 ods. 1 Tr. por. krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo.

17. Treba pripomenúť, že odvolacie konanie je v podmienkach Slovenskej republiky postavené na tzv. obmedzenom revíznom princípe, čo explicitne vyplýva z ust. § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por., podľa ktorého na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Inak vyjadrené, z úradnej povinnosti (z lat. ex officio), musí krajský súd pri svojom odvolacom prieskume prihliadnuť len na také chyby odvolaním nevytýkané, ktoré sú svojim významom zásadné, zakladajúce niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na ostatné chyby, odvolateľom v odvolaní nevytýkané, ktoré vyššie uvedené parametre nenapíňajú, sa pri odvolacom prieskume neprihliada, aj keď ich odvolací súd pri prieskume zistí.

Ku konaniu, ktoré výroku o treste predchádzalo

18. Pokiaľ ide o správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému výroku o treste, v tomto smere žiadne námietky odvolateľ nemal a chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd vlastným prieskumom nezistil. Možno skonštatovať, že okresný súd vykonal dokazovanie vo vzťahu k napadnutému výroku o treste zákonným spôsobom a v rozsahu dostatočnom na spravodlivé, stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

K trestu všeobecne

19. Pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, je potrebné pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

19.1. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

19.2. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

19.3. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

19.4. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

19.5. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

19.6. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatelom, či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K trestu konkrétne

20. Pokiaľ ide o povahu spáchaného prečinu, krajský súd uvádza, že trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. je ohrozovací trestný čin. Objektom tejto skutkovej podstaty je ochrana života, zdravia a majetku, najmä pred vodičmi motorových vozidiel, ktorí vedú motorové vozidlo

pod vplyvom alkoholu alebo drog. Z povahy motorových vozidiel, ktoré svojou váhou a motorickou silou spôsobujú závažné deštruktívne účinky, vyplýva, že následky dopravných nehôd sú spravidla závažné, keďže ide nielen o prípady usmrtenia, ale aj veľmi časté prípady, pri ktorých dochádza k ťažkým zraneniam poškodených. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v konaní páchatel'a, ktorý v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku. Z hľadiska ovplyvnenia alkoholom rozumieme pod pojmom stav vylučujúci spôsobilosť, kedy hladina alkoholu v krvi vodiča motorového vozidla dosiahne 1,0 g/kg (1 promile), nakoľko podľa poznatkov lekárskej vedy nie je žiadny, teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla, schopný bezpečne viesť motorové vozidlo pri takejto hladine alkoholu v jeho krvi. Páchatel'om tohto trestného činu môže byť ktokoľvek (všeobecný), z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie.

21. Krajský súd zastáva názor, že každé ovplyvnenie alkoholom znižuje schopnosť k vedeniu motorového vozidla v cestnej premávke, nakoľko vodič potom nie je schopný správnych a včasných vnemov, pohotových reakcií na situácie bežne vznikajúce v cestnej premávke, preto je dôležité vedieť, k akému výraznému zníženiu schopností vodiča vplyvom návykovej látky, spravidla alkoholu, došlo. Z logiky vecí platí, že čím vyššia je hladina alkoholu v krvi páchatel'a tohto činu, t. j. stupeň jeho opitosti (resp. čím vyššia je miera jeho ovplyvnenia inou návykovou látkou ako je alkohol), tým je jeho schopnosť viesť motorové vozidlo v cestnej premávke nižšia (problematickejšia, obmedzenejšia) a naopak potenciálne riziko ohrozenia záujmov chránených Tr. zák. vyššie. Na základe uvedeného je preto aj krajský súd toho názoru, že stupeň opitosti páchatel'a je potrebné vždy zohľadňovať v rámci skúmania závažnosti spáchaného prečinu a mal by byť zohľadnený aj pri individualizácii trestnej sankcie.

22. V tomto prípade z ustálených skutkových zistení vyplýva, že obžalovaný viedol ako vodič osobné motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu s nameranou hodnotou 1,08 mg alkoholu na liter vydychovaného vzduchu, čo v prepočte činí 2,25 promile alkoholu v krvi. Takúto hladinu alkoholu v krvi veda označuje už za ťažkú opitosť, v rámci tohto stavu osoba nie je schopná samostatnej chôdze, má blábolivú reč, psychické poruchy, výraznejšie poruchy správania (napr. opilecká agresivita), zvracanie a pod. Možno tak súhlasiť s prokurátorom v tom smere, že závažnosť prečinu spáchaného obžalovaným v rámci kategórie týchto trestných činov bola skutočne vysoká.

23. Na strane druhej však netreba opomíňať fakt, že z hľadiska typovej závažnosti ide pri prečine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky v jeho základnej skutkovej podstate podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. stále o trestný čin, ktorý je jeden z najmiernejšie trestných v celom zákone. Ide o prečin, za spáchanie ktorého je možné páchatel'a potrestať dokonca (za splnenia zákonných podmienok) aj len niektorým z alternatívnych trestov k trestu odňatia slobody (peňažný trest, povinná práca), zvlášť ak ide o tzv. prvopáchatel'a.

24. Z dôvodov prezentovaných vyššie v texte krajský súd nezdieľa názor prokurátora, že obžalovaného ako páchatel'a prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., u ktorého bola zistená ťažká opitosť, nemožno potrestať podmiennečným odkladom trestu odňatia slobody, ak sú na to splnené zákonné podmienky. Je tomu tak z dôvodu, že okrem stupňa opitosti majúceho vplyv na závažnosť spáchaného prečinu je potrebné zväžiť aj ďalšie aspekty, najmä osobu páchatel'a a možnosti jeho nápravy iným, miernejším druhom trestu. A práve táto ostatná zákonná podmienka v prípade obžalovaného podľa názoru krajského súdu stále splnená je, čo vytvára prekážku pre jeho potrestanie nepodmiennečným trestom odňatia slobody v zmysle návrhu prokurátora.

25. Ide totiž o to, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný, teda do rozporu s normami trestného práva sa dostal vôbec po prvý krát. Pokiaľ ide o priestupky, bol zistený len jeden na úseku cestnej premávky, za ktorý bol postihnutý v roku 2022 blokovou pokutou vo výške 10 €, hoci oprávnenie na vedenie osobného motorového vozidla má od roku 2008. Z tohto pohľadu ide skutočne o vzorného občana a vodiča, čo správne okresný súd premietol aj do priznania mu poľahčujúcej okolnosti predchádzajúceho vedenia riadneho života podľa § 36 písm. j) Tr. zák. U takéhoto prvopáchatel'a trestnej činnosti je podľa názoru krajského súdu možné racionálne očakávať, že v prípade uloženia trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu spolu s trestom zákazu činnosti bude naplnený účel trestu sledovaný ust. § 34 Tr. zák., tu najmä z hľadiska individuálnej prevencie. Nemožno tiež opomenúť výchovný a odstrašujúci účinok samotného trestného konania.

26. Inak vyjadrené, pokiaľ ide o druh trestu, okresný súd z dôvodov rozvedených vyššie v texte postupoval správne a zákonne, keď obžalovanému uložil trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu. Ani krajský súd nepovažoval za nevyhnutné na obžalovaného vplyvať výkonom nepodmiennečného trestu odňatia slobody ako žiadal prokurátor. Takýto postup si nevyžaduje ani účinná ochrana spoločnosti a ani náprava tohto konkrétneho páchatel'a. Súčasne ale neboli splnené ani

zákonne podmienky na to, aby bol obžalovanému ukladaný niektorý z alternatívnych trestov (peňažný trest, trest povinnej práce), nakoľko tieto by neboli spôsobilé naplniť účel sledovaný zákonom ani z hľadiska individuálnej, ani generálnej prevencie.

27. Pokiaľ ide o výmeru trestu, krajský súd konštatuje, že okresný súd správne u obžalovaného skúmal pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a správne zistil dve poľahčujúce okolnosti, jednak tú už vyššie spomínanú, že dosiaľ viedol riadny život (§ 36 písm. j) Tr. zák.) a tiež podľa § 36 písm. l) Tr. zák., že sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval. Iné poľahčujúce a priťažujúce okolnosti ani krajský súd nezistil. Správne postupoval okresný súd aj vtedy, ak pri zistenej prevahe poľahčujúcich okolností aplikoval ust. § 38 ods. 3 Tr. zák., ktorým znížil hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby z 12 mesiacov o jednu tretinu, t. j. na 8 mesiacov. Okresným súdom vymeraný trest odňatia slobody 3 mesiace je približne v strede takto modifikovaného zákonného rozpätia a vzhľadom na osobu obžalovaného a okolnosti prípadu je takýto trest možné aj podľa krajského súdu považovať za primeraný a spravodlivý.

28. Pri podmiennečnom odklade výkonu trestu s probačným dohľadom bol okresný súd povinný v zmysle ust. § 51 ods. 2 Tr. zák. súčasne určiť aj skúšobnú dobu od jedného do piatich rokov. Skúšobná doba s probačným dohľadom na úrovni jedného roka určená okresným súdom je na samej dolnej hranici zákonného rozpätia a aj podľa názoru krajského súdu je dostatočne dlhá na to, aby obžalovaný spôsobom svojho života preukázal polepšenie. Na prehĺbenie výchovného pôsobenia trestu okresný súd integroval, so súčasným uložením probačného dohľadu, aj resocializačnú aktivitu v podobe obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe.

29. Podľa názoru krajského súdu ale okresný súd vcelku nadbytočne ukladal obžalovanému v rámci skúšobnej doby aj probačný dohľad nad jeho správaním spolu s predmetným obmedzením. Úplne by postačovala „jednoduchá“ skúšobná doba bez probačného dohľadu, keďže podstatné je hlavne to, aby bol obžalovaný po určitý čas odstavený od možnosti viesť motorové vozidlá v cestnej premávke a nie to, či v skúšobnej dobe pije alebo nepije alkoholické nápoje, pokiaľ nejazdí. To platí o to viac, ak škodlivé užívanie alkoholu u neho v rámci tohto trestného konania objektivizované nebolo. Nakoľko ale obžalovaný odvolanie nepodal a prokurátor v odvolaní podanom v neprospech obžalovaného v tomto smere nič nevytykal, krajský súd daný výrok nemenil. Obžalovaný si však musí dôsledne uvedomiť, že náhodná kontrola na alkohol, ktorá môže byť u neho realizovaná kedykoľvek v priebehu najbližšieho roka, môže viesť k premene trestu, ak bude s pozitívnym výsledkom.

K trestu zákazu činnosti

30. Okresný súd postupoval správne a zákonne aj vtedy, keď obžalovanému popri podmiennečnom treste uložil v zmysle ust. § 34 ods. 6 Tr. zák. aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v cestnej premávke podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Uloženie tohto druhu trestu si nepochybne vyžaduje účinná ochrana spoločnosti, tu najmä ostatných účastníkov cestnej premávky pred páchatelmi tohto druhu trestnej činnosti, čo správne skonštatoval už okresný súd. Z pohľadu krajského súdu predstavuje práve tento druh trestu ten najúčinnjší nástroj v boji proti tomu druhu kriminality.

31. Pokiaľ ide o osemnásť mesačnú výmeru tohto trestu, táto je uložená blízko dolnej hranice modifikovaného rozpätia podľa 38 ods. 3, § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a z pohľadu krajského súdu je neprimerane mierna, najmä vzhľadom na zistené množstvo alkoholu v krvi mal byť obžalovanému uložený prísnejší trest, minimálne na úrovni 30 mesiacov. Nakoľko ale prokurátor v odvolaní neprimeranú miernosť tohto trestu vôbec nenamietal, krajský súd ho sprísniť nemohol, lebo jeho neprimeranosť nezakladá žiaden dovolací dôvod (viď bod 17.).

Záverečné zhrnutie

32. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd konštatuje, že okresným súdom vymerané tresty sú vo svojom súhrne zákonné, spravodlivé a je od nich možné dôvodne očakávať, že splnia svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň morálne odsúdia konanie obžalovaného.

33. Na základe prezentovaných úvah krajský súd vyhodnotil odvolanie prokurátora ako nedôvodné, preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. na verejnom zasadnutí zamietol.

34. Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.